

BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE RAAD

GEWONE ZITTING 2001-2002

21 JUNI 2002

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**betreffende een retributie voor
het gebruik van het openbaar domein
van de gemeenten**

(ingediend door mevr. Danielle CARON (F))

Toelichting

De afgelopen jaren maken veel nutsbedrijven almaar meer gebruik van de ondergrond. Dit leidt tot regelrechte wanorde en doet het aantal werken toenemen.

De Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vroeg in haar memorandum van 1999 dat « (...) de gemeente, naar het voorbeeld van het Franse systeem, een retributie zou kunnen opleggen voor het gebruik van het openbare domein aan alle concessiehouders (...) ».

Dit verzoek werd in herinnering gebracht tijdens de werkzaamheden van de commissie voor de infrastructuur over het ontwerp van ordonnantie betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en in het kader van een interpellatie in de plenaire vergadering van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad in 2001.

Het decreet van het Waals Gewest van 12 april 2001 voorziet in een retributie voor het gebruik van het openbaar domein die de beheerder van het elektriciteitsnet aan de gemeenten moet betalen.

Het bedrag van die retributie wordt vastgesteld aan de hand van een formule die rekening houdt met het vermogen dat via het elektriciteitsnet overgebracht wordt en met de lengte van de lijnen.

CONSEIL DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

SESSION ORDINAIRE 2001-2002

21 JUIN 2002

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**relative à la redevance
pour occupation
du domaine public local**

(déposée par Mme Danielle CARON (F))

Développements

L'utilisation du sous-sol par de nombreux impréteurs s'est intensifié ces dernières années provoquant un véritable désordre et la multiplication des travaux.

Dans son memorandum de 1999, l'Union des Villes et Communes de Bruxelles-Capitale demandait « (...) qu'à l'instar du système français, la commune puisse percevoir une redevance pour l'occupation du domaine public à charge de tout impréteur (...) ».

Cette demande fut rappelée lors des travaux en commission de l'infrastructure sur le projet d'ordonnance relative à l'organisation de l'électricité en Région de Bruxelles-Capitale ainsi que lors d'une interpellation en séance plénière au Parlement de la Région de Bruxelles-Capitale en 2001.

En Région wallonne, le décret du 12 avril 2001 prévoit une redevance pour occupation du domaine public que le gestionnaire du réseau d'électricité doit acquitter auprès des communes.

Le montant de cette redevance est fixé par une formule qui tient compte de la puissance de l'électricité qui est véhiculée sur le réseau et de la longueur des lignes.

De retributie bestaat meestal uit twee bestanddelen: een vast gedeelte dat overeenkomt met de huurwaarde van de gebruikte ruimte en een veranderlijk gedeelte dat vastgesteld wordt naar gelang van de voordelen en de winsten die voortvloeien uit het gebruik van het openbaar domein.

Een retributie kan een forfaitair of een variabel bedrag zijn dat wordt vastgesteld naar evenredigheid van de rechten die zijn toegekend aan de gebruiker voor een bepaalde termijn en een bepaalde oppervlakte.

In weerwil van de regeling vervat in de ordonnantie van 5 maart 1998 betreffende de coördinatie en de organisatie van de werken op de openbare weg in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, ondervinden de inwoners nog steeds hinder van de vele werken die de nutsbedrijven in het openbaar domein uitvoeren.

Om deze retributie te kunnen heffen moeten alle gegevens vereist voor de berekening ervan voorhanden zijn. Een kadaster van de kabels, kokers en leidingen is bijgevolg noodzakelijk.

Aangezien die documenten door iedereen zullen kunnen worden ingezien, zal het voor de andere nutsbedrijven en aannemers gemakkelijker worden om hun werken uit te voeren.

Deze ordonnantie voorziet eveneens in een specifieke retributie die ervoor moet zorgen dat de nutsbedrijven de openbare weg minder vaak opbreken om toegang te krijgen tot hun netwerk en dat zij de werken coördineren en gelijktijdig uitvoeren.

La redevance comporte le plus souvent deux éléments : l'un, fixe, correspondant à la valeur locative de l'emplacement, l'autre, variable, établi en fonction des avantages et profits qui résultent de l'occupation du domaine public.

Toute redevance peut être fixée forfaitairement ou de façon variable avec un respect de la proportionnalité en regard des droits accordés à l'occupant dans les domaines du temps et de la surface.

Malgré l'ordonnance du 5 mars 1998 relative à la coordination et à l'organisation des chantiers en voie publique en Région de Bruxelles-Capitale, la Région bruxelloise souffre toujours des nombreux travaux qu'effectuent les impétrants sur le domaine public.

Pour appliquer cette redevance, il est nécessaire d'être en possession de tous les éléments nécessaires à sa détermination. Un cadastre des câbles, gaines et canalisations s'avère donc indispensable.

De plus, cela facilitera l'exécution des travaux opérés par les autres impétrants et entrepreneurs puisque ces documents seront accessibles à tous.

Cette ordonnance prévoit également une redevance ponctuelle qui a pour but de diminuer la fréquence des ouvertures de voirie par les impétrants pour accéder à leur réseau et la nécessaire coordination pour effectuer les travaux en même temps.

Commentaar bij de artikelen

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen commentaar.

Artikel 2

Als de lokale besturen over een plan van de ondergrondse en de bovengrondse netwerken beschikken, kunnen ze, enerzijds, precies weten wat er in hun openbaar domein gebeurt en kunnen ze bijgevolg de retributie heffen op basis van nauwkeurige gegevens. Anderzijds vergemakkelijkt zulks de uitvoering van ondergrondse werken.

Artikel 3

De retributie wordt jaarlijks rechtstreeks door de gemeente geheven.

Bij het bepalen van het bedrag van de retributie wordt rekening gehouden met het vermogen dat via het netwerk wordt overgebracht. Op sommige plaatsen wordt wegens de netwerkdichtheid immers over een heel korte afstand een groot vermogen overgebracht. Als de retributie alleen op basis van de lengte van de lijnen zou worden vastgesteld, valt te vrezen dat bepaalde lijnen die weinig rendabel zijn, omdat ze lang zijn en weinig vermogen overbrengen, niet meer gebruikt zouden worden.

Artikel 4

Er worden voortdurend werken uitgevoerd op (bijna) steeds dezelfde plaatsen. Om te voorkomen dat de straten en de trottoirs te pas en te onpas worden opgebroken, wordt een retributie geheven die betaald moet worden telkens het trottoir wordt opgebroken. Het bedrag wordt berekend op basis van de gebruikte oppervlakte en van de duur van de werken, dus rekening houdend met de veroorzaakte hinder.

Commentaire des articles

Article 1er

Cet article ne suscite aucun commentaire.

Article 2

Un plan des réseaux souterrains et aériens permet d'une part aux pouvoirs locaux de connaître exactement ce qui passe sur leur domaine public, et par conséquent de prélever la redevance sur base de données précises. D'autre part cela facilite l'exécution de travaux en sous-sol.

Article 3

La redevance est annuelle et directement prélevée par la commune.

Le montant prend en compte la puissance injectée sur le réseau. En effet, à certains endroits, en raison de la concentration, une puissance élevée passe sur une longueur très réduite. Si, seule la longueur déterminait la redevance, l'abandon de certaines lignes peu rentables, car longues et fournissant peu de puissance, serait à craindre.

Article 4

De nombreux travaux sont effectués continuellement aux mêmes endroits (ou pratiquement). Pour éviter que les rues et les trottoirs soient ouverts de manière intempestive, il est prévu une redevance qui devra être payée à chaque ouverture de trottoir. Le montant est calculé en fonction de la superficie utilisée et de la durée des travaux, donc en fonction de la gêne occasionnée.

Danielle CARON (F)

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE**betreffende een retributie voor
het gebruik van het openbaar domein
van de gemeenten***Artikel 1*

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

§ 1. – Elke operator doet elk jaar vóór 31 december aangifte van zijn netwerken die zich op het openbaar domein van de gemeente bevinden. In die aangifte zijn de ondergrondse en bovengrondse netwerken en de aansluitingen begrepen. Ze omvat de plannen van de netwerken.

§ 2. – De regering stelt de modelaangifte vast.

§ 3. – Ingeval deze bepaling niet nageleefd wordt, zal een door de regering aangewezen ambtenaar van het gemeentebestuur een boete van € 100.000 opleggen.

§ 4. – De derde die eventuele schade heeft veroorzaakt aan de installaties van een operator die de aangifte niet heeft gedaan kan daarvoor niet aansprakelijk worden gesteld.

Artikel 3

Elk nutsbedrijf, met uitzondering van de aan de wet van 21 maart 1991 tot hervorming van sommige economische overheidsbedrijven onderworpen operatoren, betaalt de gemeenten een jaarlijkse retributie voor het gebruik van het openbaar domein.

Voor het jaar n en voor een bepaalde gemeente wordt het bedrag van de jaarlijkse retributie aan de hand van de volgende formule berekend: $J.R. = B \times L \times V$, waarin

B = Vast bedrag dat de Brusselse regering elk jaar vaststelt;

L = Lengte van de lijnen en de leidingen die zich op het grondgebied van de gemeente bevinden tijdens het jaar $n-1$;

V = Vermogen overgebracht via het net en te bepalen door de regering.

De regering bepaalt de nadere regels voor de inning van de retributie en voor het beroep van het nutsbedrijf.

PROPOSITION D'ORDONNANCE**relative à la redevance
pour occupation
du domaine public local***Article 1er*

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

§ 1er. – Chaque opérateur effectue une déclaration de ses réseaux sur le domaine public de la commune pour le 31 décembre de chaque année. Cette déclaration inclut les réseaux situés en sous-sol, les réseaux aériens et branchements. Elle comprend les plans des ouvrages.

§ 2. – Le Gouvernement détermine le modèle de la déclaration.

3. – En cas de non-respect de la présente disposition, un fonctionnaire de l'administration communale désigné par le Gouvernement percevra une amende de 100.000 €.

§ 4. – Les éventuels dommages causés aux installations de l'opérateur en défaut du dépôt de la déclaration ne seront pas imputables au tiers responsable des dommages.

Article 3

Chaque impétrant, à l'exception des opérateurs soumis à la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, s'acquitte d'une redevance annuelle auprès des communes pour occupation du domaine public.

Pour l'année n et pour une commune donnée, le montant de la redevance annuelle est établi selon la formule suivante : $R.A. = M \times L \times P$

M = Montant fixe déterminé chaque année par le Gouvernement bruxellois;

L = Longueur des lignes et canalisations situées sur le territoire de la commune au cours de l'année $n-1$;

P = Puissance injectée sur le réseau et à déterminer par le Gouvernement.

Le Gouvernement détermine les modalités de perception de la redevance et le recours de l'impétrant.

Artikel 4

Elk nutsbedrijf, met uitzondering van de aan de wet van 21 maart 1991 tot hervorming van sommige economische overheidsbedrijven onderworpen operatoren, betaalt de gemeenten een specifieke retributie voor het gebruik van het openbaar domein, wanneer de openbare weg moet worden opgebroken om er werken uit te voeren.

Voor elk werk en voor een bepaalde gemeente wordt het bedrag van de specifieke retributie berekend met de volgende formule : $S.R. = B \times O \times D$

B = Vast bedrag dat de Regering elk jaar vaststelt;

O = Gebruikte oppervlakte van het openbaar domein in vierkante meter;

D = Duur van het gebruik van het openbaar domein, uitgedrukt in dagen.

De regering stelt de nadere regels voor de inning van de retributie en voor het beroep van het nutsbedrijf vast.

22 maart 2002

Article 4

Chaque impétrant, à l'exception des opérateurs soumis à la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques, s'acquitte d'une redevance ponctuelle auprès des communes pour occupation du domaine public, lorsque les travaux à effectuer nécessitent l'ouverture de la voirie.

Pour chaque intervention et pour une commune donnée, le montant de la redevance ponctuelle est établi selon la formule suivante : $R.P. = M \times S \times D$

M = Montant fixe déterminé chaque année par le Gouvernement;

S = Surface d'occupation du domaine public en mètres carrés;

D = Durée d'occupation du domaine public en jours.

Le Gouvernement détermine les modalités de perception de la redevance et le recours de l'impétrant.

Le 22 mars 2002

Danielle CARON (F)

